

13.10.2021

Ärende/28

§ 317

Den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen om kartläggning av naturområden vid stränder som lämpar sig som badplatser

HEL 2021-002225 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamot Arja Karhuvaara och 22 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden kartlägger sådana naturligt uppkomna strandområden som man genom att rengöra och förse med lätt akuträddningsutrustning kunde börja använda som badstrand.

I Helsingfors finns det, jämt fördelade i staden, 26 officiella badstränder som underhålls och där vattenkvaliteten regelbundet kontrolleras under badsäsongen. På tolv stränder finns det strandbevakning med badvakter. Utöver dessa har det i Helsingfors uppstått inofficiella badplatser, där vattenkvaliteten inte kontrolleras och stranden inte underhålls som vid allmänna badstränder.

Upprätthållare av en badstrand har många lagstadgade skyldigheter. Nya badplatser kan inte anläggas utan utredning av badplatsens trygghet, vattnets duglighet för bad, trafiksäkerheten och utryckningsfordons möjligheter att ta sig till strandens närhet. Som upprätthållare av en badplats svarar staden för bedömningen av risker och för tryggheten, och för identifiering av hälsorisker och faror.

13.10.2021

Som exempel lämpar den i motionen nämnda badplatsen bredvid bryggan på Långören sig inte som stadens officiella badstrand, eftersom en av de livligaste båtlederna i Helsingfors går strax förbi. I centrala Helsingfors, där båttrafiken är livlig, borde badplatserna anläggas antingen som klart avskilda badinrättningar eller på tryggt avstånd från båttrafiken.

Vid anläggandet av nya badplatser bör det finnas tillräckliga medel för deras underhåll och utrustning. Badstränderna bör ha en upprätthållare, och stränderna ska förses med sopkärl, baja-major, anslagstavlor och erforderlig information. För närvarande har man vid stadens idrottstjänster inte beredskap för badplatsernas igångkörningskostnader eller underhåll.

Utvecklandet av de havsnära tjänsterna framskrider som en del av Havsstrategin för Helsingfors. I det sammanhanget har omfattande kartläggningar gjorts om tjänster som lämpar sig för stränder, främst med tanke på privata tjänsteproducenter. Därvid identifierades sammanlagt 120 ställen för olika slags funktioner. En del av dem lämpar sig även för bad. Den insamlade informationen kan studeras på stadens öppna karttjänst. De nya platserna för företagsamhet kommer i huvudsak att ges ut via offentligt ansökningsförfarande.

Ofta anges redan i detaljplanen badplatser på för ändamålet lämpliga ställen. Planeringen av badstränder framskrider jämsides med övrig markanvändningsplanering och med hjälp av de kartläggningar som gjorts inom Havsstrategin för Helsingfors.

Redan i nuläget finns det en hel del spelrum i valet av badplatser. Enligt allemansrätten har var och en rätt att bada vid stränder, såvida de inte ingår i ett gårdstun eller deras användning begränsats till exempel av naturvårdshänsyn. Men då är staden inte ansvarig för tryggheten på stället man valt att bada på, och några resurser för underhåll behöver inte anvisas för stället. I Helsingfors finns det gott om möjligheter att bada på olika håll i staden, och vartefter de havsnära funktionerna utvecklas kommer dessa möjligheter att bli ännu större.

Kultur- och fritidsnämnden och stadsmiljönämnden har gett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

13.10.2021

Ärende/28

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 20.09.2021 § 654

HEL 2021-002225 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.05.2021 § 283

HEL 2021-002225 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä on tasapuolisesti ympäri kaupunkia 25 virallista uimarantaa, joita ylläpidetään ja joiden uimavedenlaatua seurataan säännöllisesti uimakauden aikana. Liikuntapalvelut ylläpitää Helsingin uimarantoja lukuun ottamatta yhtä Helsingin seurakuntayhtymän tarjoamaa uimarantaa. Lisäksi Helsinkiin on muodostunut epävirallisia uimapaikkoja, joiden uimaveden laatua ei valvota, eikä rantoja ylläpidetä yleisen uimarannan tavoin.

Uimaranta palveluna

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Uimarannan palveluntarjoajalla on useita lakisääteisiä velvollisuuksia. Uimarantoja koskee mm. terveydensuojelulain (763/1994) ja uimavesi-asetusten (177/2008 ja 354/2008) vaatimukset. Uimaranta on suunniteltava, varustettava sekä sitä on kunnossapidettava ja hoidettava siten, ettei uimarannalla oleskeleville aiheudu terveyshaittaa. Palveluntarjoajana kaupunki vastaa turvallisuuden toteutumisesta sekä terveyshaittojen ja vaarojen tunnistamisesta. Ympäristöterveysyksikkö valvoo, ettei uimarannoista synny terveyshaittaa käyttäjille ja seuraa säännöllisten uimavesinäytteiden tuloksia.

Uimarannoilla tulee olla ylläpitäjä, rannat on varustettava ilmoitustauluilla ja tarvittavilla tiedotteilla. Lisäksi rannalla on oltava tarvittavat jäteastiat, käymälät sekä pukutilat. Ylläpitäjän tulee huolehtia rannan siisteystydestä ja jätehuollosta. Mikäli kyseessä on suuri yleinen uimaranta, uimaveden ominaisuudet, sekä uimareille mahdollisesti terveyshaittaa aiheuttavat tekijät kootaan uimavesiprofiiliin. Luettelo suurimmista uimarannoista ja tulokset niiden uimavedestä otetuista näytteistä toimitetaan vuosittain Euroopan komissiolle.

Rannan ylläpitäjän on huomioitava myös kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) vaatimukset uimarannan turvallisuudelle. Uimarantojen turvallisuutta valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).

Merellinen Helsinki

Merellisten palvelujen kehittäminen etenee osana merellistä strategiaa, johon liittyen on tehty laajat kartoitukset mahdollisista Helsingin rannoille sopivista palveluista ensisijaisesti yrittäjien ja muiden palveluntarjoajien käyttöön. Vuonna 2019 kartoitettiin mahdollisten uusien palveluiden paikkoja rannoilla. Suunnittelussa on tunnistettu ranta-alueilta yritystoiminnalle ja palveluille sopivia paikkoja. Työn tuloksena on kerätty yhteensä noin 120 potentiaalista paikkaa erityyppisille palveluille ja toiminnoille, joista osa mahdollistaa myös uimisen. Selvityksessä on kartoitettu mm. kahviloiden, saunojen, kioskien, ravintoloiden, liiketilojen, hotellien sekä muille rantatoiminnoille kuten melonnalle sopivia paikkoja. Kerätty tieto on nähtävissä Helsingin kaupungin avoimessa kartta-palvelussa. Uusien toimintojen paikat yrittämiselle tullaan luovuttamaan pääosin julkisten hakumenettelyjen kautta. Toiminnat edellyttävät rakennusvalvonnan lupaharkintaa ja toimenpide- tai rakennuslupaa. Mahdolliset uimarannat edellyttävät myös terveydensuojeluvalvonnan ilmoitusmenettelyä.

Edellisen selvityksen lisäksi vuonna 2020 on kartoitettu erityisesti Itä-Helsingin rantareitin uusia palveluita aiempaa tarkemmin. Itä-Helsingin rantareitin uusien palveluiden kartoitus -selvitys toimii osana Helsingin kaupungin merellistä strategiaa ja jatkeena vuoden 2019 Uusien toi-

13.10.2021

Ärende/28

mintojen paikat Helsingin rantareitillä -selvitykselle. Molemmat selvitykset löytyvät sähköisinä verkosta.

Uimarantojen ja -paikkojen suunnittelu

Uimarantojen lisääminen perustuu aina harkintaan ja siihen, että uimarannan kunnossapitoon ja varusteiden hankkimiseen on olemassa riittävät varat. Määrärahoja tarvitaan myös uimarantojen säännölliseen sukelluttamiseen. Laitureilta saatetaan heittää mereen esineitä ja aaltojen mukana ranta-alueelle kulkeutuu esimerkiksi uppotukkeja, jotka saattavat aiheuttaa vaaraa uimareille.

Usein jo asemakaavassa esitetään uimapaikat ja -rannat niille sopiviin kohtiin. Uimarantojen suunnittelu etenee muun maankäytön suunnittelun rinnalla sekä merellisessä strategiassa tehtyjen kartoitusten kautta. Uimapaikkojen valinnassa on jo nykyisellään paljon vapautta – jokamiehenoikeuksien mukaan jokaisella on oikeus uida ranta-alueella, mikäli alue ei ole pihapiirissä tai alueen virkistyskäyttöä ei ole rajoitettu esimerkiksi luonnonsuojelullisin perustein. Tällöin myöskään kunta ei ole vastuussa uintiin valitun paikan turvallisuudesta eikä kohteeseen tarvitse osoittaa kunnossapidon resursseja. Helsingissä on laajasti mahdollisuuksia uimiseen eri puolilla kaupunkia ja merellisten toimintojen kehittämisen myötä mahdollisuudet tulevat laajenemaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Maria Hyövälti, maisema-arkkitehti: 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi
Satu Wahlman, terveystieteiden tutkija, puhelin: 310 31596
satu.wahlman(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 25.05.2021 § 75

HEL 2021-002225 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Helsingissä on tasapuolisesti ympäri kaupunkia 26 virallista uimarantaa, joita ylläpidetään ja joiden uimavedenlaatua seurataan säännöllisesti uimakauden aikana. Liikuntapalvelukokonaisuus ylläpitää 25 rantaa, yksi ranta on Helsingin seurakuntayhtymän tarjoama uimaranta. Lisäksi liikuntapalvelukokonaisuus ylläpitää 5 uimapaikkaa. Kahdellato-

13.10.2021

ista uimarannalla on valvonta. Valvontatehtävistä huolehtivat liikunta-
palveluiden palkkaamat rantapelastajat.

Lautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta ja uimapaik-
kaverkosto on suhteellisen kattava. Uimapaikan perustaminen vaatii
monen eri asian huomioonottamista. Aloitteessa mainittu uimapaikka
Särkän laiturin vieressä ei liikuntapalvelukokonaisuuden arvioinnin mu-
kaan sovellu kaupungin ylläpitämäksi uimapaikaksi. Särkän laituri on
vesireittiliikenteen käytössä, ja rannan läheisyydessä sijaitsee yksi
Helsingin vilkkaimmista veneväylistä. Turvallisuus huomioiden vesiliik-
enteen ja veneväylien läheisyyteen ei pitäisi perustaa uimapaikkaa.

Uusia uimapaikkoja ei tule perustaa ilman perusteellista selvitystä ui-
mapaikan turvallisuudesta, soveltuvuudesta sen ympäristöön, liiken-
teen vaikutuksesta, hälytysajoneuvon pääsystä rannan läheisyyteen
jne. Uimapaikan perustamisessa tulee huomioida se, että uimarannat
ja uimapaikat kuuluvat kuluttajaturvallisuuslainsäädännön piiriin. Kulut-
tajaturvallisuuslaki (920/2011) määrää palvelun tarjoajalle huolellisuus-
velvoitteen. Palvelun tarjoajan tulee huolehtia siitä, ettei kuluttajapal-
veluksesta aiheudu vaaraa. Palvelun tarjoajan tulee tuntea palveluun li-
ittyvät riskit.

Uimapaikkojen ja -rantojen lisääminen perustuu aina harkintaan ja sii-
hen, että uimarannan kunnossapitoon ja varusteiden hankkimiseen on
olemassa riittävät varat. Liikuntapalvelukokonaisuudessa ei ole va-
rauduttu mahdollisten uusien uimapaikkojen perustamiskustannuksiin
eikä niiden ylläpitoon.

Uimarantojen ja uimapaikkojen turvallisuusjärjestelyiden tulee perustua
riskiarviointiin. Riskien arvioinnissa tunnistetaan, mitä vaaroja toimin-
taan liittyy, missä tilanteessa vaaroja voi esiintyä ja millaisia tapaturmia
tai onnettomuuksia toiminnassa voi tapahtua. Arvioinnin pohjalta toteu-
tetaan toimenpiteitä vaarojen poistamiseksi, riskien pienentämiseksi ja
tapaturmien ennaltaehkäisemiseksi. Kirjallinen riskien arviointi tulee si-
sällyttää osaksi turvallisuusasiakirjaa.

Opetusministeriön laatimassa uimarantojen rakentamiseen suunnatus-
sa liikuntapaikkajulkaisussa ei suoranaisesti oteta kantaa kaupunkiymp-
päristöön sijoitettuihin uimarantoihin tai uimapaikkoihin. Julkaisu oh-
jeistaa hyvin, mihin uimapaikkoja on hyvä toteuttaa ja mihin ei, esimer-
kiksi veneväylien ja venesatamien läheisyyteen niitä ei tule toteuttaa
turvallisuussyistä (Opetusministeriö Liikuntapaikkajulkaisu 90).

Lautakunnan näkemyksen mukaan kaupunkiympäristöön perustettavi-
en uimapaikkojen on noudatettava erityistä huolellisuutta. Keskustan
alueella, jossa vesiliikenne on todella vilkasta, tulisi uimapaikka toteut-
taa erillisenä uimalana, jolloin alue on selkeästi eroteltu ja uiminen on

13.10.2021

Ärende/28

turvallista, tai vaihtoehtoisesti turvallisen matkan päässä venesatamista ja veneväylistä.

Uimapaikan perustamisessa on otettava huomioon seuraavat asiat:

- Hälytysajoneuvojen toimintaedellytykset (esimerkiksi pelastustiet)
- Pelastusvälineet
- Yleinen saavutettavuus (muun muassa parkkipaikat)
- Ympäristö (läheinen asutus)
- Veden uintikelpoisuus (läheiset viemärit ja mahdolliset virtaukset)
- Maisemointi (sopiiko uintipaikka ympäristöönsä)
- Erityisryhmien tarpeet (rampit ja muu esteetön käyttö)
- Palvelut (muun muassa WC, suihkut, jätehuolto, sähkö, pukeutumistilat)
- Ohjeet ja opasteet
- Rakenteellinen turvallisuus (muun muassa rantapohja, syvyys, valaistus)
- Liikenneturvallisuus (autot, pyörät ja veneet)
- Ympäristövaikutukset
- Toimintapaikat (aurionotto, kuntoilu)
- Vastuutaho (seura/yhdistys/kaupunki)

Haastavia tekijöitä ovat erityisesti:

- Laivaväylät ja venereitit sekä venesatamat
- Veden laatu (esimerkiksi mattolaiturit)
- Uintipaikan ympärivuotisuus
- Laiturin turvalliset rakenteet
- Turvallinen uintialue rajattu selkeästi
- Selkeä havaittavuus uima-alueen ulkopuolelta

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi